

APATIN és VIDÉKE

KÖZGAZDASÁGI, MŰVELŐDÉSI és TÁRSADALMI HETIKÖZLÖNY.

Apatin und Umgebung

Wochenblatt für Volkswirtschaft, Cultur- und sociale Interessen.

Előfizetési árak: Egész évre 4 frt, félévre 2 frt,
negyedévre 1 frt.
Megjelenik minden szombaton.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

Szerkesztő — Redakteur: Bászler István. Apatin, templomtca 1138 a hová a lapnak szóló pénzküldemények és kéziratok küldendők. — Apatin, Kirchengasse 1138 wohin alle Manuskripte und Gelder zu senden sind.

Pränumerationspreise: ganzjährig 4 fl, halbjährig 2 fl,
vierteljährig 1 fl.
Erscheint jeden Samstag.
Manuskripte werden nicht zurückgestellt.

A földbirtokos osztály és az ipar.

Ha végig tekintünk hazánk lakásain, és azokat foglalkozásuk szerint osztályozzuk, akkor azon öszinte meggyőződésre jutunk, hogy a közbirtokos osztály nemcsak számra nézve legnagyobb, hanem ennek következtében a közvagyonból a legnagyobb részt bírva, minden tekintetben az összes közügyekben döntő szereppel bír.

Egy ország ügyeiben döntő szereppel birni, kétség kívül nagy kitüntetés bármely osztályra nézve, s épen ezen körülményből következik, hogy egy ily fontossággal biró osztály ne csak fenntartassék, hanem az anyagilag ép úgy mint szellemileg gyarapodjon, mert ezen osztály fennmaradása, anyagi és szellemi gyarapodása, felvirágzása egyértelmű államiságunk fennmaradásával és felvirágzásával.

Ha csak a gazdasági tekinteteket figyelembe vesszük, azonnal szembe ötlük a szerep, melyet a közbirtokosság visz. A vagyon arányos elosztása számos család közt megteremtette a középosztályt, mely a föld jövedelmét kisebb részletekben családonként élvezzi, ily úton számos egyrangú, jómódú családnak, illetve családtagnak tisztességes megélhetést biztosít.

Külföldön minden irányban rohamos haladást tapasztalunk, melylyel azonban a hazai közbirtokosság, illetve a mezőgazdaság lépést nem tart, de nem halad maga a kereskedelem sem, még pedig a mezőgazdaság tűzői-

nek kimondhatatlan kárára. Maga az ipar is hátra van maradva, s így a termelt anyagok nagy része hazánkban fel nem dolgozható, és így kellőleg nem is értékesíthető, miből a nyers termények alacsony árai keletkeznek, mely körülmény ismét csak a közbirtokosságot károsítja.

Mindezen körülményeket napról napra tapasztaljuk, látjuk magunk körül, de a nélkül, hogy ezeket felismerjük a maguk valójában, a nélkül, hogy komoly lépéseket tettek volna ezen fejlődést gátló akadályok elhárítására.

A haladás előfeltétele a baj és okainak kifürkészése, felismerése és elhárítása.

Maga a munkára való serkentés még nem elegendő orvoslás, mert habár fokozottabb munkálás és a föld intenzívebb kihasználása mellett a nyers termények nagyobb produktumát el is érhetjük, de nem akadályozhatjuk meg azt, hogy ily eljárás mellett a munkát ép úgy mint a föld előbb utóbb ki ne merüljön s ez úton sok emberi erő és termőképesség nemzetgazdaságilag tönkre menjen.

Ha most tekintjük, hogy a tönkre ment emberi és termő erőt — ha az nem áll arányban az általa hozott haszonnal — semmiféle körülmény között többé pótolni nem lehet; továbbá tekintve a földmives osztály nagy számát — a közéletre a nemzeti vagyonosodásra irányuló nagy befolyását: akkor látni fogjuk, hogy az egész országban mily nagy a nemzet gazdasági vesztesége ép úgy emberi erőben mint a föld termő erejében.

Azért, ha a közbirtokosság akarja érvényesíteni emberi erejének hasznát, és azt akarja, hogy a termelt anyagok értékesíthetése kellő és igazságos arányban álljon azok termelésére fordított erővel, idővel és a tőke kamatjával, úgy ezen osztálynak sem a kereskedéstől, sem pedig az ipari tértől magát elzárnia nem szabad, hanem igenis a mezőgazdaság kapcsolódjék a kettőhöz, mert e három nemzetgazdasági tényező csak együttvéve, együttesen működve, haladva fogja fentartani és felvirágoztatni a mezőgazdaságot és így biztosítani a közvagyonosodást és ez úton számtalan polgártársunk jólétét.

Igaz, hogy e téren kezdeményezés, vezetés legtöbbször a nagyobb birtokokkal rendelkező birtokosok kezében van; de másrészt ne feledjük, miszerint a végdöntés mindenkor, minden körülmények között a közbirtokosság kezében van.

Hiszen ezen osztály ereje már magában, ezen osztály nagy számában van. Ereje mutatkozik azon nagy terhek viselésében, melyek ezen osztály vállain nyugszanak. Ha ezen közbirtokosság nem birna azon nagy erővel, mit neki ezuttal tulajdonítunk, a nagy terhek, közgazdasági veszélyek már rég szétmorzsolták volna ezen osztályt.

De nem hogy nem morzsolták szét, nem hogy ártott volna neki a gazdasági válságok nagy száma, hanem — egyes eseteket kivéve — alig hagyott maradandóbb nyomokat hátra.

Azonban ezen állapot sem lesz maradandó; mert a mai korban el lehetünk készülve a legnagyobb meglepe-

tésekre. A gazdasági fejlődés terén tapasztalható változások és meglepő fordulatok tekintetbe vételével alig lehet a jövőt illetőleg biztos véleményt mondani. Egy újabb találmány, néhány vállalkozás, egy járvány, néhány kiveteli visszamaradása képes egész gazdasági ágat más irányba terelni. Ilyen meglepetésekre minden földművelő embernek el kell készülnie, hogy pedig őt anyagilag lehető legkevésbé sújtásák, mindig figyelemmel kell kísérni mindazon tényezőket, melyektől a földművelő léte némileg is függ.

Figyelemmel kell különösen kísérni az ipar ágait, melyek a nyereseményeket belföldön dolgozzák fel, továbbá a kereskedelem azon részét, mely a helyben fel nem dolgozható nyersanyagoknak kiállításával foglalkozik.

Az elsőt illetve oda kell hatni, hogy ezen említett ipar mindenki részéről minél nagyobb támogatásban részesüljön.

Támogatás legyen úgy erkölcsi, mint anyagi téren hiszen, ha a gazda termését helyben bírja feldolgoztatni, úgy azok értéke rendkívül emelkedik; a közvetlen hasznot a gazda zsebeli bevétele mellett számos embertársa nyereségét.

Egy gazda sem érzi meg, ha valamely vállalat részvényeiből megtart annyit, a mennyi anyagi erejének megfelelő, továbbá a vállalat felvirágozására

hozzájárul községre utján úgy, a mint jónak látja; e kettő hozzájárulása fontos a vállalat létének biztosítására.

A gazda nem ritkán juthat olyan helyzetbe, hogy a kevésbé jövedelmező mezőgazdasági ágakat, más jövedelmezőbbel képes felcserélni, de csak akkor, ha az új mezőgazdasági ágak terményeit illő áron és módon értékesíteni képes.

Minden lehetséges kellő körültekintés mellett kellő előkészülettel és tervszerű eljárással. Vaktában a létező állapotokat megjavítani nem lehet, sőt ezeken teendő bármely javítás, irányváltatás máris nagy mozgalmat, tömeges támogatást, alapos javításért feltételez.

A gazda közönség ismerje fel azon nagy erőt, melyet képvisel. Ne panaszkodják annyit, hanem inkább tanulmányozzon; ne veszítse el munkakedvét, hanem azt oly irányban értékesítse, a mely irány a viszonyoknak leginkább megfelel.

Ne zárkozzék el az ipar és kereskedelem támogatása elől, mert ezen három tényező együttvéve, együtt működve, dolgozva, fogja mind a három osztály jólétét megteremteni és megtartani.

Die Grundbesitzer und das Gewerbe.

Wenn wir die Bewohner unseres Vaterlandes betrachten, und dieselben ihrer

Beschäftigung nach Klassifizieren, kommen wir zu der deutlichen Überzeugung, daß die Klasse der Grundbesitzer nicht nur der Zahl nach die Größte ist, sondern auch den größten Teil des Gemeinbesitzes in Händen hat, und somit auch in allen gemeinsamen Angelegenheiten eine ausschlaggebende Rolle spielt.

Eine ausschlaggebende Rolle zu spielen in den Angelegenheiten eines Landes, ist unstrittig eine große Auszeichnung, welcher Klasse dieselbe auch zufallen möge, und aus dieser Wichtigkeit folgt eben, daß eine so wichtige Klasse nicht nur erhalten werde, sondern daß dieselbe auch geistig und materiell sich vervollkommene, da die Erhaltung dieser Klasse, das geistige und materielle Vorwärtsschreiten, das Aufblühen derselben gleichbedeutend ist mit dem Bestande, dem Aufblühen unseres Staatswesens.

Wenn wir die wirtschaftlichen Momente ins Auge fassen, fällt uns sogleich die Rolle auf, welche die Grundbesitzer führen. Die gleichmäßige Verteilung des Besitzes unter vielen Familien, brachte die Mittelklasse hervor, welche den Ertrag des Feldes in kleineren Teilen, familienweise genießt, und so vielen gleichgestellten, vermöglichen Familien ein sorgloses Darauskommen sichert.

Im Auslande nehmen wir in jeder Richtung einen stürmischen Fortschritt wahr, mit welchem unsere Grundbesitzer, beziehungsweise Landwirtschaft nicht gleichen

Az Apatin és vidéke tárczája.

Az ezredéves kiállításról.

— Az Apatin és vidéke eredeti tárczája. —
— Saját kiküldött tudósítónk jelentése. —

Kétféle kötelességet ismerünk, az egyik feltétlen, a másik kedves. Az előbbit megszoktuk tenni azért, mert kell, az utóbbit megteszszük, mert szeretjük. Ez utóbbit teljesítjük mi is, midőn lapunk n. é. olvasóinak a millennáris kiállításról egyet mást elmondunk. Szűk terünkre való tekintetből, csak főbb vonásaiban vázoljuk e szépsége mellett eléggé drága — látványosságot.

Elsőben is a történelmi csarnokról kell, hogy szóljunk, mert ez teszi fel az egész műre a koronát. A hatalmas alabárdok, rozsdás fringiák, a százados multú sisakok s páncélok, mintha bevilágítanak a letűnt, hol fényes, hol gyászos idők fergetegébe, mintha mindegyikök szólanak a karna a későkor gyenge sarjához, hogy

tisztelettel, szent kegyelettel elmélkedjék az ősök nagyságáról. Száz meg száz gyönyörű initalés régi kodex mellett, ott van néhány Corvina is, az egetverő Hollós Mátyás könyvtárából. És milyen szépek, milyen pazar kiállításuk e könyvek!

Az a sokat gúnyolt, balgatagoktól szidalmazott középkor, mennyi áldozat árán létesült, hány szegény barát görnyedt mellette egész élete során át czellájában. Számos adománylevél, köztük a pannonhalmi apátságé, alapító oklevelek, királyi rendeletek, leiratok, bullák, vastag pergamenre írt határozatok, majd minden megye, vagy káptalan levéltárából.

Megragadja figyelmünket a sok nehéz fegyvernem, a nagy sisakok, melyek közül mai ember, ha csak egy napig is fején hordana egyet, de mennyire megérezné! Itt látni igazán, milyen szittyaalakok lehettek azok a régiek. Említsük meg e helyen a szomorú emlékü II. Lajos király nyergét, Zrinyi Miklós gróf arczképét s torzképét, Szt. István palástját, Szt. László ereklyéit. Ki tudná őket egyenkint felsorolni? —

Nem kevésbé érdekesek az ördögök-

kel, kísértetekkel, sátánüzéssel tele rajzolt képek. Majd meg régi szobrok, szárnyas oltárok gyönyörködtetnek bennünket, melyek közül legkivált Mátyás király kálváriája vonja magára figyelmünket. A hőslakú fejedelem házi kápolnájában lehetett ez felállítva. Állomásai kicsinyek, igen nagyértéket képviselnek, mert szinaranyból valók. E faragványok s szobrok a kor képfaragásának, szoborvésésének fokmérői is egyszersmind.

A csarnok számtalan terme mind más, más korszak multját tárja elénk s lassan-lassan elérkezünk a 48-as idők ereklyéihez. Látjuk a szabadságharcz nagyjainak arczképeit, kéziratait; el-elmosolyodunk az akkori élczlapok karikatúra rajzain s legalább három órai időt igénylő szemléldés után kellemes emlékekkel telve hagyjuk el a csarnokot.

Kiállított tárgyait tekintve hasonlít hozzá a Zichy pavillon. A kaukázus melléki népek, a magyarok ősi szomszédjainak, s ezek rokontörzseinek fizikai és szellemi, erkölcsi világával ismerkedünk meg itt.

A törzsek fegyverzete, ruházata lát-

Schritt hält, aber auch der Handel kommt nicht vorwärts, und zwar zum unberechenbaren Schaden der Landwirtschaft. Auch das Gewerbe ist zurückgeblieben daher der größte Teil der erzeugten Produkte nicht aufgearbeitet, und somit nicht gehörig verwertet werden kann, woraus der niedrige Preis der Rohprodukte entspringt, welcher Umstand wieder nur die Grundbesitzer schädigt.

Alle diese Umstände sehen wir täglich, jedoch ohne daß wir dieselben in ihrer Wirklichkeit begreifen, und ohne daß zur Abwendung der Entwicklung derselben ernsthafte Schritte unternommen worden wären.

Die Vorbedingung des Fortschrittes ist, das Ergründen und Begreifen des Übels und dessen Ursache, und die Abwendung derselben.

Das bloße Aneifern zur Arbeit ist nicht genügend; denn obzwar durch gesteigerte Bearbeitung des Bodens und die intensivere Ausnützung desselben die Erzeugung von Rohprodukten gesteigert werden kann, so kann jedoch nicht verhindert werden, daß durch ein solches Vorgehen sowohl der Arbeiter, als auch der Boden früher oder später erschöpft wird, und auf diese Weise große menschliche Kraft und Ertragsfähigkeit verloren gehe.

Wenn wir nun bedenken, daß die verlorengegangene menschliche Kraft und die Ertragsfähigkeit — wenn dieselbe mit dem durch sie gebrachten Nutzen nicht in gleichem Verhältnisse steht — unter keiner

ható itt, mellette ott a törzsfőnökök s nejeik arcképe. Kár, hogy nem bírálhatjuk meg, sikerültek-e a fotografiák, mert ő felségeiket sajnos, nincs szerencsénk ösmerni.

Drága nemzeti ereklyéink is ott vannak. Drágák lehettek annak, ki megvette őket, bár magokban véve tán egy poltúranyi értéket is alig képviselnek. A terem falain értékes szmirna szőnyegek, alattuk kardok, harci szerek függenek groteszk csoportokban. Szép tájképek is nagy számmal vannak itt, a vadon félelmissége mellett gyönyörködtető vidékeiről. Mindem ez ereklyék s kaukázusi gyűjtemények Zichy Jenő gróf áldozatkészségét dicsérik, ki két rendbeli utja alkalmával gyűjté egybe őket; nagyobbára az úgynevezett Zichyanoffokból, Zichy falvakból valók, hol ez elterjedt, nagyszámú család ősei, lakoznak.

A mennyiben terünk engedni szólnunk még pár szót a kiállítás egyéb főnevezetességeiről, így: a faluról, a sajtópavillonról, a közoktatásügyi csarnokról, iparcsarnokról stb. Mindezekről jövőre.

Ludovicus.

Bedingung wieder ersetzt werden kann; wenn wir ferner die große Zahl der Landwirte und den Einfluß derselben auf das Gemeinwohl betrachten, dann werden wir begreifen, wie groß der national-ökonomische Verlust an Menschenkraft und an Ertragsfähigkeit des Bodens ist.

Wenn also die Grundbesitzer den Nutzen der Arbeitskraft gehörig geltend machen wollen; wenn sie wollen, daß die Verwertung der Rohprodukte mit der auf die Erzeugung derselben verwendeten Arbeitskraft, Zeit und den Zinsen des entsprechenden Kapitals in richtigem Verhältnisse stehe, dann darf sich diese Klasse weder vom Handel, noch vom Gewerbe abschließen, sondern die Landwirtschaft muß sich mit diesen beiden Klassen fest verbinden; denn nur gemeinsam können diese drei national-ökonomischen Faktoren die Landwirtschaft erhalten und zur Blüte bringen und auf diese Weise das Gemeinwohl sichern.

Es ist wohl wahr, daß auf diesem Gebiete das Anfangen meistens in den Händen der Großgrundbesitzer liegt. Vergessen wir aber auch nicht, daß die endgültige Entscheidung immer in den Händen der Kleingrundbesitzer ist. Liegt doch die Kraft dieser Klasse schon in ihr selbst, in ihrer großen Zahl! — Diese Kraft zeigt sich in der Ertragung der großen Lasten, die Gefahren der Landwirtschaft hätten sie schon längst zermalmt. Aber nicht nur, daß diese Lasten sie nicht zermalmt, daß die vielen wirtschaftlichen Krisen ihr nicht schaden, sondern — einzelne Fälle ausgenommen — haben diese Krisen kaum merkliche Spuren zurückgelassen.

Dieser Zustand kann jedoch auch nicht als bleibend angesehen werden; denn heutzutage können wir auf die größten Überraschungen vorbereitet sein. Wenn wir die Veränderungen und überraschenden Wendungen in der Entwicklung auf dem Gebiete der Landwirtschaft in Betracht ziehen, ist es unmöglich bezüglich der Zukunft eine sichere Meinung auszusprechen. Eine neue Erfindung, einige geglückte Unternehmungen, eine Seuche, das Zurückbleiben einiger Ausführ-Artikel sind im Stande einen ganzen Zweig der Landwirtschaft in eine andere Richtung zu drängen. Auf solche Überraschungen muß jeder Landwirt vorbereitet sein, und damit diese ihn materiell je weniger schädigen, muß er alle jene Faktoren mit Aufmerksamkeit verfolgen, von welchem sein Bestand gewissermaßen abhängt.

Besonders muß er jene Gewerbebezüge be-

achten, welche die Rohprodukte im Inlande verarbeiten, ferner jenen Teil des Handels, welcher sich mit der Ausfuhr der nicht aufgearbeiteten Rohprodukte befaßt.

Bezüglich des ersteren muß dahin gestrebt werden, daß das betreffende Gewerbe von Jedermann je besser unterstützt werde, sowohl moralisch, als auch materiell. Wenn der Landwirt seine Erzeugnisse im Inlande, zuhause aufarbeiten lassen, dann fällt der unmittelbare Nutzen ihm in die Tasche, und außerdem gilt er hierdurch vielen seiner Mitbürger Erwerb und Brot.

Der Landwirt kommt nicht selten in die Lage, einen weniger einträglichen Zweig der Landwirtschaft mit einem einträglicheren zu vertauschen; jedoch tue er dies nur dann, wenn er die neuen Erzeugnisse auf leichte Art und zu gehörigen Preisen auch zu verwerten im Stande ist.

Bei gehöriger Umsicht, Vorbereitung und planmäßigem Vorgehen ist dies Alles möglich. Blindlings kam etwas Bestehendes nicht umgeändert, verbessert werden; denn jede an etwas Bestehendem vorzunehmende Umänderung oder Verbesserung bringt eine große Bewegung hervor, und bedingt — wenn dieselbe gelingen soll — massenhafte Unterstützung und gründliche Verbesserung.

Die Landwirte mögen die große Kraft erkennen, welche sie vertreten. Sie sollen nicht klagen, sondern lernen; die Arbeitslust nicht verlieren, sondern dieselbe in einer solchen Richtung verwerten, welche den bestehenden Verhältnissen am besten entspricht. Sie mögen sich der Unterstützung des Gewerbes und des Handels nicht verschließen, denn diese drei Faktoren zusammen — gemeinsam wirkend, arbeitend, einander unterstützend — werden sich ihr Wohl gegenseitig schaffen und erhalten.

Iparügyek.

Székely ifjak ipari kiképzetése

Jelen cikkemben akarom az iparságnak figyelmét a kereskedelemügyi miniszteriumnak azon üdvös és nagyfontosságú kezdeményezésére felhívni, melylyel a székely és csángó ifjak ipari kiképzetését elősegíteni véli.

E kezdeményezésnek főcélja a hazánkra nézve nagy jelentőségű székelységnek megizmosodása és kulturális fejlődése, mely ép határvidékeinken nemcsak szorosán vett gazdasági, hanem elsőrangú politikai érdek. A még mindig tartó romániai kivándorlásnak ellensúlyozására, valamint az ottani lakosság gazdasági állapotának emelésére az illetékes tényezők legjobb és önként kínálkozó eszköz gyanánt a székely fiúknak ipari kiképzetését ismerték fel. Ezáltal egyrészt becses munkaerők kiözönlését gátoljuk meg, másrészt pedig azt is elérjük, hogy a majdan visszatérő székely ifjak, az ipar áldásait majdnem teljesen nélkülöző szülőföldjükön, az ipar fejlesztését hatályosan előmozdítani fogják.

E szempontok figyelembevételével természetesen éppen a mesterségszerű és

az illető vidékekre nézve most már nélkülözhetetlen iparágak elsajátítása bir fontossággal. A mesterségszerű iparban való kiképzést azonban csak a hazai ipartestületek lelkes támogatása juttathatja a kívánt sikerhez. Az ipartestületek hazafias támogatására annál nagyobb súlyt kell fektetni, mivel feltétlenül kívánatos, hogy a jelentkező tanoncok elhelyezésénél oly mesterek szemeltesenek ki, a kikben teljesen meg lehet bízni, hogy mind a szakképzés, mind a szorgalom és kitartás tekintetében feladatuknak meg fognak felelni.

Erősen hiszem, hogy az ország minden ipartestülete örömmel fogja ezen hazafias kötelességet a legnagyobb körültekintéssel és odaadással teljesíteni!

Megemlítem még, hogy a székely és csángó ifjak elhelyezésére a marosvásárhelyi ker. és iparkamra vállalkozott.

Azon biztos reményben, hogy községünk iparosai közt többen lesznek, kik ilyen székely és csángó fiúkat tanonczokul szivesen felvesznek s így édes hazánknak kedves szolgálatot teljesítenek; felsorolom azon tudnivalókat, melyek ezen fiúkra vonatkoznak;

1. A székely és csángó ifjak 12. életévüket már betöltötték, de a 16-ik életévüket még nem haladták túl és legalább 4 elemi népiskolát sikerrel végeztek.

2. Ezen ifjak ép és egészséges testalkattal bírnak, himlő ellen be lettek oltva, úgy az újraoltásuk is fogatosított.

3. A székely vagy csángó fiúk indulásukkor a szükséges fehérneműekkel és ruházattal el lesznek látva.

4. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamra viseli a szerződési költségeket, úgy a rendelési helyére állítja, azaz az ipartestületeknek küldi a tanonczul felvett székely vagy csángó fiúkat, a honnan azok az illető mestereknek át lesznek adva.

5. Az eddigelé állami és magánipari vállalatoknál elhelyezett tanonczok mindannyian kiváló szorgalom és józan erkölcsös viselet által tűnnek ki.

Felemlítésére méltóan tartom még, hogy azon iparosok névjegyzékét, — kik ilyen székely vagy csángó tanonczot felvenni kívánnak, minden évben kétszer és pedig legkésőbb december hó 10-ig és június hó 10-ig megküldi a nevezett kamara az ottani lelkészeknek, tanítóknak vagy más társadalmi tényezőknak.

Ezen társadalmi szervek feladata a következő:

1. A működési körükbe eső székely, illetőleg csángó községek elemi iskoláinak félévi és évvégi vizsgálatain az egybegyűlt szülők és gyermekek előtt megismertetik a mozgalom üdvös célját és az iskolát odahagyni szándékozó, négy elemi osztályt sikerrel végzett fiúk közül jelentkezésre hívják fel azokat, kik magániparos műhelyekbe szándékoznak menni.

2. Az említett tényezők beszerzik az ifjúra vonatkozólag, feltétlenül szükséges alábbi okmányokat:

- a) az anyakönyvi kivonatot,
- b) az iskolai bizonyítványt,
- c) a himlőoltási és újraoltási bizonyítványt,
- d) a fiú ép és egészséges voltát tanúsító orvosi bizonyítványt,
- e) a községi erkölcsi bizonyítványt.

Ezen okmányokat beküldik a marosvásárhelyi ker. iparkamarához minden évben kétszer és pedig legkésőbb január hó 15-ig, illetve július hó 15-ig. Ez alkalommal egyszersmind véleményt adnak arra nézve is, hogy a fiúk testi fejlettségükénél, hajlamaiknál fogva, mily szakmában vágó iparágok tanulására legalkalmasabbak. A nevezett kamara az ily módon bejelentett ifjakat a nála nyilvántartott iparosokhoz besztja. Az ipartestület elüljárósága a tanoncz előképzettségének és az illető iparág természetének mérlegelésével megállapítja a tanonczidő tartamát és ha a felfogadó mester ebben megegyezett, bevezeti azt a szerződésbe, melyet aztán az illető mester aláír.

Erről valamint a megállapított tanonczidőről az ipartestület a nevezett kamarát azonnal értesíti.

A kamara most sürgősen gondoskodik a tanoncz vagy tanonczok útnak indításáról és értesíti az illető ipartestületet a tanonczok megérkeztenek pontos idejéről.

Az illető ipartestület a megérkezett tanonczot a tanoncz szerződéssel együtt a felfogadó mesternek átadja.

Ezek előrebocsajtása után, az apatini ipartestületi elnökség megbízása folytán tudomására adjuk az iparosoknak, hogy azok, kik székely vagy csángó fiút mint tanonczot felvenni kívánnak, ebbeli szándékukat az apatini ipartestületi elnökségnél bármikor jelentsék.

Gewerbeangelegenheit.

Gewerbliche Ausbildung Szekler Jünglinge.

Mit diesen gegenwärtigen Zeilen, will ich die Aufmerksamkeit der Gewerbetreibenden auf jenen heilsamen und wichtigen Beginn des Handelsministeriums lenken, mit welchem selbes die gewerbliche Ausbildung der szekler und csangoer Jünglinge zu befördern veranlaßt. Der Hauptzweck dieses Beginnes ist die Kräftigung und kulturelle Entwicklung des für unser Vaterland von großer Bedeutung besitzenden Szeklerturnes, welches eben an unseren Grenzgegenden streng genommen nicht nur ein landwirtschaftliches, sondern auch ein politisches Interesse ersten Ranges ist.

Als Widerstand der noch immer andauernden romanischen Auswanderung, so auch zur Hebung des landwirtschaftlichen Interesses der dortigen Bevölkerung, hatten die kompetenten Faktoren als effektvolles und sich freiwillig bietendes Mittel, die gewerbliche Ausbildung der szekler Jünglinge erkannt. Durch dieses verhindern wir teils das Hinauströmen wertvoller Arbeitskräften, teils erreichen wir auch das, daß

die einst zurückkehrenden szekler Jünglinge in ihrem — den Segen der Industrie beinahe gänzlich entbehrenden Geburtslande, die Entwicklung des Gewerbes wirkungsvoll befördern werden. In Anbetracht dieser Gesichtspunkte ist natürlich gerade das Aneignen professioneller — und der betreffenden Gegend jetzt schon unentbehrlichen Industriezweige — von großer Wichtigkeit. Die Ausbildung in professionellen Industriezweigen kann nur durch die begeisterte Unterstützung der vaterländischen Gewerkecorporationen zum gewünschten Ziele führen. Auf die patriotische Unterstützung der Gewerkecorporationen muß desto größeres Gewicht gelegt werden, weil unbedingt erforderlich ist, daß bei dem Versehen der sich meldenden Lehrlinge solche Meister ausgewählt werden, in welche man das Vertrauen setzen kann, daß sie sowohl der Fachbildung, als auch dem Fleiße und der Ausdauer bezüglich ihrer Aufgabe entsprechen werden. Ich glaube fest, daß eine jede Gewerkecorporation des Landes diese ihre patriotische Pflicht mit der größten Umsicht erfüllen wird.

Ich bemerke noch, daß das Versehen der szekler und csangoer Jünglinge die marosvásárhelyer Handels- und Gewerkeammer übernahm. In der sicheren Hoffnung, daß unter den Gewerbetreibenden unserer Gemeinde mehrere sind, welche durch die Aufnahme solcher szekler und csangoer Jünglinge unserem lieben Vaterlande gerne einen edlen Dienst mit der größten Freude erfüllen werden, führe ich die, auf diese Jünglinge sich beziehende Punkte in Folgenden an.

1.) Sind die Jünglinge schon vollständig 12 Jahre, haben aber ihr 16-tes Jahresalter noch nicht überschritten, und absolvierten wenigstens 4 Elementar-Klassen.

2.) Besitzen diese Jünglinge einen gefunden Körperbau, sind regelmäßig geimpft, so auch ist das Wiederimpfen an ihnen vollzogen.

3.) Werden diese Jünglinge bei ihrer Abreise mit der nothwendigen Weißwäsche und den Kleidern versehen.

4.) Trägt die marosvásárhelyer Handels- und Gewerkeammer die Vertragskosten, stellt den Jüngling auf Ort und Stelle, das ist, schiebt den als Lehrling angenommenen Jüngling an die Gewerkecorporation, von wo dieser dem betreffenden Meister übergeben wird.

5.) Die bisher an Staats- und privatgewerblichen Unternehmungen angestellten Lehrlinge, zeichnen sich alle durch besonderen Fleiß, und vernünftige, sittliche Aufführung aus.

Erwähnenswert halte ich noch, daß die genannte Kammer die Namensliste jener Gewerbetreibenden, — welche solche szekler und csangoer Lehrlinge aufzunehmen wünschen, ein jedes Jahr zweimal und zwar längstens bis 10-ten Dezember und 10-ten Juni den dortigen Geistlichen, Lehrern oder sonstigen gesellschaftlichen Faktoren überschickt. Die Aufgabe dieser gesellschaftlichen Organen ist:

1.) Den bei den Prüfungen in den szekler und csangoer Schulen erschienenen Kindern und dort versammelten Eltern den heilsamen Zweck der Bewegung bekannt zu geben, — ferner rufen sie jene Schüler, — welche 4 elementar Klassen mit Erfolg absolviert — nun die Schule zu verlassen gedenken, und welche in privatgewerb-

liche Werkstätte eintreten wollen, zur diesbezüglichen Meldung auf

2.) Die erwähnten Organe verschaffen folgende, sich auf die Jünglinge beziehenden unbedingt notwendige Dokumente:

- a) den Matrikel — Extract,
- b) das Schulzeugniß,
- c) das Impf- und Wiederimpfungszeugniß,
- d) ein — die Gesundheit des Knaben documentirendes ärztliches Zeugniß,
- e) Sittenzeugniß von der dortigen Gemeinde.

Diese Dokumente werden ein jedes Jahr zweimal und zwar längstens bis 15-ten Jänner, und 15-ten Juli zur marosvásárhelyer Gewerbekammer eingeschickt. Bei dieser Gelegenheit geben sie auch ihre Gutachtung bezüglich dessen ab, — daß die Jünglinge in Folge ihrer körperlichen Entwicklung und Neigung — zur Erlernung dieses oder jenes Gewerbebranches am geeignetsten sind. Die auf diese Weise angemeldete Jünglinge teilt die genannte Kammer den bei ihr in Evidenz gehaltenen Meistern ein. Das Präsidium der Gewerbekorporation bestimmt, die Vorbildung des Lehrlings, so das gewählte Gewerbebranchen in Betracht gezogen, sodann die Lehrjahre, welche in den Vertrag eingetragen werden, welcher dann nach Annahme von dem Meister unterschrieben wird.

Von diesem wird die genannte Kammer durch die Gewerbekorporation sofort verständigt. Die Kammer sorgt sodann dringend für das Abreisen der Jünglinge, und verständigt die Gewerbekorporation von der pünktlichen Ankunftszeit der Lehrlinge. Das Präsidium gibt dann den angenommenen Lehrling sammt dem Lehrlingsvertrag seinem Meister über. Nach Bekanntgebung dessen theilen wir im Auftrage des Präsidiums der apatiner Gewerbekorporation den Gewerbetreibenden mit, daß jene, welche selber oder csángoer Knaben als Lehrlinge aufzunehmen wünschen, ihre diesbezügliche Absicht beim Präsidium der apatiner Gewerbekorporation wann immer anmelden können

Magyarország Ezredéve.

Két szegedi hirlapíró: **Szmollóny** Nándor és **Liptai** Károly a „Szegedi Hiradó“ belmunkatársai nagy irodalmi és történelmi munka elkészítésére vállalkoztak. Átérezve az ezredéves ünnep fényes voltát, eltökélték, hogy „Magyarország ezredéve“ czimvel megírják az ezredéves ünnep egész történetét. Képet adnak az utókornak a magyar király és királyi család, a magyar nemzet, a törvényhatóságok, iskolák, egyházak, testületek, ipar, mezőgazdaság, kereskedelem, tudomány, irodalom, művészet zene stb. ezredéves ünneplésről.

Az eszme hazafias és kiválóan hasznos, az alkotandó munka pedig maradandó becsü lesz.

Az idők óramutatója csak századokat jelez a világtörténelem lapjain. Századokról regélnak a legendák, tizennyolcz százados maga a szeretet vallása is, csak a magyar történelem foglal el egy ezredet az idők

foltyásából. Hogyne volnánk büszkék, féltékenyek erre a tizszázados multra, amelyben a sok bánat mellett annyi fényes diadal, hadi dicsőség van letéve örököül, hogy erre a fényes ezerévre csodálattal néz a világ. Rátettük most a koronát a tizszázados történelemre az ezredéves ünnepekkel. Ennek a koronának nincs más drágaköve, mint a magyar hazaszeretet, nincs más éke, mint a koronás király iránt való hűséges ragaszkodás; ám ezeket a drágaköveket jón hozzánk bámulni az egész világ, és a föld minden nemzetének gyermeke elviszi magával otthonába a magyarok iránt érzett szeretetét és bámulatát.

Ez a ragyogás, amelyet a magyar hazaszeretet, ezeréves szent történelem magából kisugározott, belemerül abba a fényes multba, amelyből ünnepünkhez néhány röpke pillanatra a történelemből kölcsönvettünk. A földmives, iparos, kereskedő, hivatalnok, szóval minden magyar ember, visszatér ünnep után munkájához és ez a fényes ünnep csak emlékezetben, mesében, halvány képzetben fog élni az utókor előtt.

Ha az ezeréves ünnep ragyogását nem is tudjuk Vesta-tüzként ébren tartani, munkálkodjunk azon, hogy egy pillanata, egy morzsája se maradjon följegyzetlenül ennek a világtörténelmi nemzet-ünnepnek, legalább **olvassák azok, akik nem láthatták**, milyen ünnep volt az, amely most bennünket mámorossá tesz dicsőségével.

A megjelenendő munka hazafias és eszményi czélját bizonyítja az, hogy **Wlassics** Gyula vallás- és közokt. miniszter elfogadta a könyv ajánlását, amely mint forrásmunka is határozott értéket ígér. Ohajtandó, hogy ahová a szerzők adatokért fordulnak, azt mielőbb a legnagyobb készséggel juttassuk el kezeikhez. Ez hazafias kötelességünk.

A nagy munka első kötete ez év október havában fog megjelenni.

Landwirthschaft.

Ein Kreditverein für Landwirte.

Die ung. Agrarier und Renten-Bank hat sich die Aufgabe gestellt, für das Wohl und Heilung der Landwirtschaft Sorge zu tragen und hat deshalb die Gründung eines „Landwirtschaftlichen Kreditvereines“ beschlossen. Dieser Verein constituiert sich schon am 20-ten Juli und ist berufen, den Landwirten vor Wucherhänden zu schützen und ihnen mit mäßigem Zinsfuß Anleihen zu gewähren, welche dann in gleichen Raten unter 5 Jahren getilgt werden sollen. Daß dieser Verein wirklich auf gesunder Basis gebildet wird, beweist schon jenes Vorgehen, nach welchem die ganze Geschäftsleitung dem von den einzelnen Mitglieder gewählten Ausschuss anvertraut ist.

Im Interesse des Vereines und der Landwirte hat man alle landwirtschaftlichen Vereine ersucht, diese Institution in den weitesten Kreisen bekannt zu geben, und zu sorgen, daß Jedem Aufklärung und Rath erteilt werde, ja auch eine Kommission wähle, die berufen ist, von

den finanziellen Verhältnissen der eintretenden Mitglieder dem Centrum Bericht zu erstatten. Zu diesem Zwecke sind an die genannten landwirtschaftlichen Vereine auch schon die nöthigen Druckforten abgesendet worden, welche dort den Landwirten zur Verfügung gestellt werden.

Der Mensch in Krankheits- und Unglücksfällen.

Wunde Füße. Zeigen sich infolge des Tragens von engen Schuhen oder groben Strümpfen u. s. w. Hautabscheuerungen, so entfernt man vorsichtig die Schale eines rohen Gies, so daß das dünne Häutchen, das den flüssigen Inhalt des Gies umschließt, erhalten bleibt. Dies Häutchen wird dann mit der innern, feuchten Seite auf die beschädigten Stellen gelegt, wo man es fest trocknen läßt, bevor man den Strumpf wieder anzieht. Das Häutchen wirkt angenehm kühlend und fällt von selbst ab, wenn die Wunde geheilt ist.

Bergiftung mit Phosphorlösung (Schwefelzündhölzchen.) Sofort gebe man demjenigen Eiweiß oder Kalkwasser und dann reiche man ihm ein Brechmittel. Es werden noch schleimige Flüssigkeiten gegeben und bei heftigen Schmerzen kalte Umschläge über den Magen gemacht.

Bergiftung durch die Hundswuth. Gleich nach dem Biß eines wüthenden Hundes ist reichliches Waschen, Ausdrücken, Auswaschen der Wunde, Waschungen mit Salzwasser, Abkühlung mit Höllenstein Salpetersäure oder Ausbrennen der Wunde notwendig.

Das Impfen nach Pasteur's Methode und weitere Behandlung muß dem Arzte überlassen werden.

Merlei.

Ein gewaltiger Leuchtturm ist auf dem Cap Charles am nördlichen Eingang zur Mündung der Chesapeake bei errichtet worden. Der neue Leuchtturm hat eine bedeutende Ähnlichkeit mit denen, die an der Küste Floridas zum Schutze der Schiffe stehen. Die große sich drehende Laterne mit ihren Linien erhebt sich 60 Meter über dem Erdboden und wirft in bestimmten Zwischenräumen Lichtstrahlen von solcher Lichtfülle aus, daß man selbst bei einer Entfernung von 30 Km. einen auf dem Deck eines herannahenden Schiffes stehenden Mann genau erkennen kann. Der Leuchtturm beherrscht mit seinen Strahlen den ganzen Horizont und wirft in Zwischenräumen von 30 zu 30 Sekunden eine Gruppe von 4 und eine Gruppe von 5 Lichtstrahlen derart aus, daß erst 4 Lichtstrahlen mit einer nachfolgenden drei Sekunden langen Dunkelheit und dann 5 Lichtstrahlen mit einer nachfolgenden Dunkelheit von 16 Sekunden sichtbar sind. Der neue Bauwerk zum ersten Male am 15 August 1895 seine Lichtstrahlen auf das weite Meer.

Vom Rauchen. Die Frage: Bei welchen Krankheiten darf man rauchen? beantwortet der berühmte Jankau folgendermaßen: In erster Linie ist das Rauchen bei den meisten chirurgischen Krankheiten erlaubt. Augen, Nasen, Hals und Rückenranke sollten niemals rauchen. Innere

Krankheiten, welche das Rauchen ausschließen, sind: Peritonitis, Typhus und ähnliche. Bei Magenaffektionen kann das Rauchen gestattet werden, wenn der Rauch filtrirt wird. Bei Lungenkrankheiten ist das Rauchen nur unter Umständen angezeigt. Bei Nervenkrankheiten ist es nicht rathsam zu rauchen; plösiges Entziehen desselben schadet sehr oft. Im Krankenzimmer zu rauchen ist unzulässig. Die beste Zeit für das Rauchen ist mehrere Stunden nach der Mahlzeit.

„Apatin és Vidéke.“

1896. július hó 1-ével új előfizetést nyitunk lapunkra.

Előfizetési ára:

Egész évre 4 frt.

Fél évre 2 frt.

Egy negyedre 1 frt.

Kérjük azokat a t. cz. vidéki előfizetőket, kiknek előfizetésük június végével lejár, hogy azt minél előbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fönnakadást szenvedjen. Szerény vállalatunk szives támogatásáért esd

a szerkesztő.

Ujdonságok.

— **Halálozás.** Radoychich Endre ráczmiliticsi jegyző meghalt f. h. 12-én Budapesten tevékeny életének 50-ik évében. A szomorú esetről a család a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Radoychich Endré né szül. Török Vilma a saját, valamint alulírottak nevében megtört szívvel jelentik, hogy a forrón szeretett férj, fiú, atya, testvér és sógor Radoychich Endre községi jegyző, Bács-Bodrogh vármegyei bizottsági tagja f. évi július hó 11-én életének 50-ik évében súlyos szenvedés után jobblétre szenderült. A boldogult hült tetemei f. hó 12-én d. u. 2 órakor Budapesten a német völgyi temetőben örök nyugalomra helyeztettek. Rácz-Militics, 1896 július 11-én. Áldás és béke hamvaira! Radoychich Endré né szül. Török Vilma neje. özv. Radoychich Ignáczné szül. Török Mária mint anya. Radoychich Kornélia, Radoychich Endre, Radoychich Gábor, Radoychich Dezső-István, mint gyermekek. Radoychich Lajos, Radó Béni, Rauschenberger Jánosné sz. Radoychich Erzsébet, özv. Gilich Péterné szül. Radoychich Mária mint testvérek, Rauschenberger János mint sógor.

— **Hirtelen halálozás.** Reiszinger György halázmestert f. h. 10-én éppen lefekvéskor szélhűdés érte minek következtében rögtön kiszivedett. Felesége és három árva gyermeke.

— **Horvátok a kiállításon.** F. h. 15-én felrándult 1700 horvát Budapestre 2 külön vonaton a kiállítás megtekintésére.

— **Népgyűlés.** F. hó 12-én Hodsághon népgyűlés volt, mely — mint tudósítónk írja a környék által is igen látogatott volt.

— **Egyházmegyei hírek.** Boromisza István kalocsai nőképezdei tanár kinevezett a kis szeminárium igazgatójának, Dr. Kis-Erős Ferencz moholyi káplán a kalocsai polgári nőképezde történelmi tanszékére tanárnak, elemi óvónőképezdei hitoktatónak. Ploskál Rudolf, alszerpap, a kalocsai iskolánéknak elemi és felső népiskolájához hitoktatónak. Áthelyeztettek kápláni minőségben: Cziráky Gyula Homokméggyről Bogojevára, Fiedler Lajos Hodsághról Hajósra, Greinich Ferenc Madarasról Moholyra, Rausch Mihály Hajósról Vaskutra, Schmidt Géza Bogojeváról Miskére, Scherer Imre Garáról Hodsághra, Varga István Csantavérről Szent-Istvánra. Ujmisések elhelyezése kápláni minőségben: Agatity Boldizsár Garára, Hegedűs Lénárd Csantavérre, Resch Ignác Karavukovára, Révay Tibor Szent Tamásra. Dr. Ámon Pál római tanulmányait befejezván Madarasra megy káplánnak

Tájékoztató. A közönség tájékoztatására közöljük a következő héten tartandó millenniumi ünnepeket: Julius 19. A munkácsi millenniumi emlék alapkövének letétele. Julius 20. A vereckei szorosbeli emlék leleplezése. Julius 26. VI nemzetközi kerékpárverseny a millenniumi versenytéren d. u. 4 órakor. Nemzetközi úszóverseny Siófokon.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Popovics István zombori kir. adóhivatali ellenőrt a kúlai királyi adóhivatalhoz adótárnokká nevezte ki.

— **Az apatini önkéntes tűzoltó egyesület** képviselteti magát a jövő hó Budapesten tartandó országos tűzoltó kongresszuson és e célból fog 12 tagot felküldeni, kiknek utazási költsége az egyesület pénztárából fedeztetik.

Auf „Apatin und Umgebung.“

beginnt mit 1-tem Juli ein neues Abonnement.

Pränumerationspreise:

Auf ein viertel Jahr 1 fl.

Auf ein halbes Jahr 2 fl.

Auf ein ganzes Jahr 4 fl.

Wir ersuchen die geehrten Abonnenten in der Provinz, deren Pränumeration mit Ende Juni abläuft, mögen ihr Abonnement je eher erneuern, damit in der Zusendung des Blattes keine Unterbrechung eintrete.

Die hierortigen gesch. Freunde unseres Blattes ersuchen wir, erst bei Empfang der Quittung ihren Abonnementbetrag zu entrichten. Um zahlreiche Unterstützung bitten

Die Redaction.

Neuigkeiten.

* **Todesfall.** Andreas Radoychich Notar von Rácz-Militics starb am 11-ten d. M. im 50-ten Jahre seines thätigen Lebens in Budapest, wo er auch am 12-ten Nachmittag 2 Uhr beerdigt wurde. Der Gottselige ist in Apatin gebürtig und zählte durch seine vielseitige Wirksamkeit sehr viele Freunde und Bekannte. Ruhe seiner Asche!

* **Am 19-ten d. M.** wird eine Repräsentanten-Sitzung abgehalten, deren Gegenstände sind: 1) Vorlesung und Genehmigung der überprüften Gemeinde-Rechnung vom Jahre 1895. 2) Ansuchen des Ovoda-Vereines um eine Unterstützung jährlich mit 330 fl. 3) Bericht des Gemeinderichters über die, an die Herrn Lehrer durch Anweisung des Herrn Schulstuhl-Präsidenten und durch den Schulstuhl-Curator ausgefolgten 238 fl. für die Reise zur Lehrer-Conferenz nach Budapest. 4) Abschreibung der Wafoschischen Schuld in der Gerstnerischen Massa und dann Ausstellung einer Lösungsquittung. 5) Bericht daß bei der Kontrirung der Gemeinde-Kassa keine Mängel vorgefunden wurden.

* **Die Eröffnung des Eisernen Thores.** Das Programm für die feierliche Eröffnung des Eisernen Thores wurde in folgender Weise festgestellt: Se. Majestät der König besteigt am 27. September in Orsova das speziell für diesen Anlaß gebaute Schiff „Franz Josef“, während das Gefolge auf zwei anderen Schiffen Platz nimmt. Zur Feier werden die sechs Großmächte und die Türkei, ferner die unmittelbar interessirten Staaten Serbien, Bulgarien und Rumänien geladen. Die von Orsova abgehenden Schiffe fahren bis zum neuen Kanal, dessen feierliche Eröffnung an diesem Tage erfolgen wird, und gleichzeitig nehmen die ungarischen Zollwächter ihre Thätigkeit auf. Nach Schluß des Eröffnungsaktes kehren die Schiffe um und halten bei Izla und Greben. In Mehadia, bezw. Herkulesbad findet eine große Hofafel statt, worauf der König und seine Gäste sich mittelst Separatzuges nach Budapest begeben. Das ungarische Parlament wird bei der Feier durch 50 Mitglieder vertreten sein.

* **Plötzlicher Tod.** Am 10-ten d. M. wurde Georg Reisinger hiesiger Fischermeister gerade beim Niederlegen vom Schläge gerührt und starb plötzlich. Der Verbliebene hinterließ Weib und drei Kinder.

* **Kroaten in der Ausstellung.** Am 15-ten Juli reisten 1700 Kroaten auf zwei Separatzüge nach Budapest um die Ausstellung zu besichtigen.

* **Besuch der Garnisonstruppen in der Ausstellung.** Laut Verfügung der Ausstellungs-direktion wird das Mannschaftspersonal der Budapester Garnison von nächster Woche angefangen die Ausstellung unentgeltlich besichtigen können. In dieser Woche haben täglich tausend Mann unter Führung eines Offiziers die Ausstellung besucht.

* **Volksversammlung.** Am 12-ten d. M. wurde in Hodságh eine Volksversammlung abgehalten, welche — wie uns geschrieben wird — auch von Fremden aus der Umgebung sehr besucht war.

*** Der Fremdenverkehr im Monat Juni**
 war nach den vorliegenden statistischen Ausweisen ein ziemlich großer. Mittelfst Eisenbahnen sind im Juni in der Hauptstadt 588,485 Personen eingetroffen. Hierzu gerechnet über 200,000 Personen, welche mittelst Dampfschiffen anlangten, betrug der Fremdenverkehr über 800,000 Personen. Die meisten Fremden langten hier am 7. und 8 Juni an, und zwar 55,031 Personen. Abgereist sind im Monat Juni mittelst Eisenbahn von hier 553,518 Personen.

*** Der Apatiner Feiw. Feuerwehr-Verein**
 entfendet 12 Mitglieder zu dem in Budapest den 14—20 August abzuhaltenden Landes-Feuerwehr Congresse. Die Mitglieder welche den Verein als Körperschaft vertreten werden bekommen die Reisespesen vergütet.

Todtenliste.

- Vom 10. Juli.
 Georg Reisinger, Gemahl der Terefia Krieg 41 Jahr.
- Vom 11. Juli.
 Anton Schmidt, Sohn des Anton und Anna Provasnek, 3 Stund.
- Vom 12. Juli
 Terefia Fabing, Tochter des Josef und Katarina Has, 1/2 Stund
 Michael Kämmerer, Wittwer der verstorb. Rosina Basch, 81 Jahr.

Vom 13. Juli.
 Juliana Andres, Wittve des verstorb. Johann Holzer, 86 Jahr.

Vom 14. Juli.
 Martin Szayer, Gemahl der Elisabetha Plesch, 28 Jahr.

Vom 17. Juli.
 Katharina Plesch, Tochter des Ignaz und Elisabetha Weiß 1/2 Stund.
 Katharina Thim, Wittve des verstorb. N. Wildinger, 88 Jahr.

Apatiner Wochenmarkt Bericht:
 vom 16-ten Juli

Weizen (fremder)	6:10—6:20
Weizen (apatiner)	5:80—6:00
Gerste	2:80—3:00
Hafer	5:10—5:20
Kukurug	3:40—3:50
Reps	8:00—8:00

Apatini heti piac Julyus 16-én

Buza(idegen)	6:10—6:20
Buza(apatini)	5:80—6:00
Arpa	2:80—3:00
Zab	5:10—5:20
Kukoricza	3:40—3:50
Repeze	8:00—8:00

Vasuti menetrend. — Eisenbahn-Fahrordnung.

Szabadka Dálja között és viszont. — Zwischen Szabadka und Dálja.
 Érvényes 1896 május 1-étől. — Giltig vom 1. Mai 1896.

Óra és percz Stunde u. Minute	Óra és percz Stunde u. Minute	Óra és percz Stunde u. Minute	Óra és percz Stunde u. Minute	Az állomás neve Name der Station	Óra és percz Stunde u. Minute	Óra és percz Stunde u. Minute	Óra és percz Stunde u. Minute	Óra és percz Stunde u. Minute
A vonat jellege — Zugsgattung				Name der Station	A vonat jellege — Zugsgattung			
Vegyos Gemischt	Személy Personen	Gyors Eil	Vegyos Gemischt		Vegyos Gemischt	Gyors Eil	Személy Personen	Vegyos Gemischt
4.50	2.05	6.22	6.32	ind. Szabadka erk. ank.	6.55	9.27	1.26	01.40
5.20	2.29	—	7.03	Tavankút	6.22	—	1.03	10.10
5.49	2.49	6.55	7.33	Bajmok	5.58	8.55	12.47	9.47
6.28	3.20	7.22	8.18	N.-Militics	5.06	8.27	12.09	8.58
6.45	3.34	7.35	8.34	erk. Zombor ind.	4.46	8.15	11.54	8.35
6.55	3.41	7.41	8.41	ind. Zombor erk.	4.39	8.08	11.47	8.25
7.22	4.02	7.59	9.09	Prg.-Szt.-Iván	4.14	7.50	11.27	8.00
7.39	4.16	8.11	9.27	Szóna	3.56	7.38	11.12	7.39
7.59	4.28	8.22	9.42	Gombos	3.40	7.26	10.59	7.14
9.28	5.22	9.18	—	Erdőd	—	6.25	9.59	6.00
9.44	5.37	9.28	—	erk. Dálja ind.	—	6.14	9.45	5.45

NB. Az aláhúzott perczek az este 6 tól reggel 6 óráig terjedő időközt jelzik.
 NB. Die unterstrichenen Minuten deuten die Zeit von Abend 6 bis Früh 6 Uhr an.

Zomborból-Bajára:	Zomborból-Ujvidékre	Von Zombor nach Baja:	Von Zombor nach Kenesze:
7 óra 05 percz d. e.	2 óra 30 percz d. e.	7 Uhr 05 Min. Mg.	2 Uhr 30 Min. Mg.
4 " 05 " d. u.	3 " 51 " d. u.	4 " 05 " Nm.	3 " 51 " Nm.

Einladung!

Morgen am 19-ten Juli wird im Gasthause des **Karl Lamnek** unter der Leitung des berühmten **Johann Tatay Primás** der **Siwitzer Zigeuner-Capelle**

ein

CONCERT

abgehalten, zu welchem der obengenannte Gastwirth das p. t. Publikum höflichst einladet. Entree frei.

3087. sz.
 tkvi 96.

Vissz-Árverési hirdetmény!

Az apatini kir. jbiróság mint tlkvi hatóság közhirrre teszi, hogy a zombori takarékpénztár és Csatlakozó társa Szévkéts Nikola végrehajtóknak Bischof Henrik és tsai új-sziváci lakos végrehajtást szenvedtek ellen 250 és 300 frt. tőke s jár. ki-elégítése miatti ügyében, az ó-sztapári 1682 sz. tjkvben A I. a. Bischof Henrik nevén írt 1998 hrsz. 3 hold, 540 ölnyi kaszálló, Bischof szül: Riphun Margit késedelmes visszárverési vevő kárára és költségére bánatpénzének elvesztése mellett, 1021 frt ki-kiáltási árban Ó-Sztapáron, a községhezánál 1896. évi augusztus hó 18. napjának d. e. 10 órakor bir. végrehajtási árverés alá fog bocsájtatni s a kikiáltási áron alul és elfog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes cétékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részben és pedig az elsőt egy hó, a másodikat két hó, a harmadikat három hó alatt mindig az árverés napjától zszámított 5% kamattal együtt a zombori kir. adóhivatal mint letéptéznárnál lefizetni s a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog betudatni.

Kelt Apatinban, 1896. évi június hó 25. Kir. jbiróság mint tlkvi hatóság.

Declava
 kir. járásbíró.

SZAVADILL JÓZSEF

Könyvnyomdája Apatinban.

Elvállal minden,

a könyvnyomdászat körébe vágó munkákat, ugymint:
diszes számlák, jegyzékek és tudósító levelek, eljegyzési és esketési kártyák,
izléses meghívók, tánczrendek cim,- asztali és névjegyek,

árjegyzékek, gyászlapok,

táblás-kimutatások, takarékpénztári mérlegek, időszaki és folyó-
iratok, hirdapok, Művek, diszes kivitelű szalag-aranyozások,
ipar és kereskedelmi körlevelek,

levélpapírok és poritékok czégyomással, falragaszok stb.

*Különösen ajánlhatom az érdeemes községeknek és ügyvéd uraknak
szóló nyomtatványokat melyekből nagy raktárt tartok. Községi nyomtatvá-
nyok, legfinomabb iroda és meritett papirokból vannak készítve, úgy hogy
semmi tekintetben panasz nem merülhet fel.*

☞ Községi előjáróságok és egyéb hivatalok részére egy évi elszámolás
és portómentesen szállítok nyomtatványokat. ☜

Ügyvéd Úrak figyelmébe!

1000 drb. boriték czégyomással	2. frt. 50 kr. — 3.
1000 „ Levélpapír nyolczad alak	5 „ —
1000 „ „ negyed alak $\frac{1}{2}$ ives	6 „ —
1000 „ „ $\frac{1}{1}$ „	8 „ 50 kr.
100 „ Meghatalmazás v. Kötelezvény	50 kr.
1000 iv Fogalmazvány-papír	3 frt. —
1000 „ finom fehér irodapapír	6 „ —

Mindennemű festékes önfestékelő és pecsétnyomók, datum bé-
lyegzők stb. rézből a legjutányosabb árak mellett.

Levélpecsételő jegyek bármely fölirással különféle színben 1000
drb. 3 frt. 2000 drb. 5 frt.